

MONITORING ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH

ROK 2009

Raport dotyczący monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych powstał zgodnie z zaleceniami metodycznymi przekazanymi przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej. Stanowi narzędzie odzwierciedlające sytuację na rynku pracy osób bezrobotnych będących w rejestrach tut. urzędu. Opierając się na porównaniu ofert pracy i bezrobotnych wg zawodów, pozwala wyłonić zawody zarówno deficytowe jak i nadwyżkowe, co może stanowić wskazówkę dla osób wybierających zawód, jak również stać się niezbędnym elementem do wypracowania prawidłowych i funkcjonalnych systemów zapewniających osobom bezrobotnym szkolenia czy pomocy w wyborze odpowiednich kierunków przekwalifikowań. Służyć ma również lepszemu dopasowaniu kwalifikacji osób poszukujących pracy do oczekiwań pracodawców, którzy stają się coraz bardziej wymagający, stawiając wysokie kryteria kandydatom do pracy.

Monitoring powinien ułatwić działania mające na celu zaktywizować osoby bezrobotne poprzez usprawnienie pracy pracowników instytucji rynku pracy. Doradcy zawodowi oraz pośrednicy pracy powinni poprzez te działania rozwijać współpracę z ludźmi z zakresu kontaktów interpersonalnych. Współpraca ta ułatwi działania mające na celu zaktywizowanie osób długotrwale

bezrobotnych.

Opracowanie to pozwoli m.in. przedstawicielom instytucji edukacyjnych oraz pracownikom instytucji rynku pracy na zapoznanie się ze skalą niedostosowania struktury zawodów/specjalności do potrzeb rynku pracy, a tym samym wskaże konieczność prowadzenia zintegrowanych działań na rzecz dostosowania systemu kształcenia do potrzeb rynku pracy. Odzwierciedla również skalę i strukturę bezrobocia rejestrowanego w Powiatowym Urzędzie Pracy w Szczecinie, a także popytu na pracę dla poszczególnych zawodów z punktu widzenia zgłaszanych do tut. urzędu ofert pracy. Bada także zawody wykazujące deficytowość lub nadwyżkę pracowników.

W obecnych czasach zjawisko bezrobocia stanowi jeden z najtrudniejszych problemów społecznych, gospodarczych a także politycznych. Stopa bezrobocia (iloraz bezrobotnych do aktywnych zawodowo w danej kategorii ludności) w Polsce, do listopada 2008 roku ulegała stopniowemu zmniejszaniu. Od początku 2009 roku obserwujemy zaś ponowny wzrost tego wskaźnika, co między innymi możemy tłumaczyć międzynarodowym kryzysem gospodarczym, który dotknął również Polskę. Przyczyn bezrobocia jest jednak wiele. Należy, więc podejmować wszelkie działania prowadzące do obniżenia tego wskaźnika. Chcąc lepiej poznać mechanizmy, oraz zmiany zachodzące na rynku pracy, które mogą pomóc w walce z bezrobociem, opracowywane są różnego rodzaju analizy. Jedną z nich to monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych.

Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych to proces systematycznego obserwowania zjawisk zachodzących na rynku pracy dotyczących kształtowania popytu na pracę i podaży zasobów pracy w przekroju terytorialno – zawodowym, oraz formułowania na tej podstawie ocen, wniosków i krótkookresowych prognoz niezbędnych dla prawidłowego funkcjonowania systemów szkolenia bezrobotnych oraz kształcenia zawodowego.

Zgodnie z wytycznymi otrzymanymi z Departamentu Rynku Pracy Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej raport, tak jak i opracowania wcześniejsze, będzie zawierał trzy wątki analityczne, które będą obejmowały: analizę bezrobocia wg zawodów, ofert pracy wg zawodów, ogólną analizę zawodów deficytowych i nadwyżkowych.

Przy przygotowaniu sprawozdania korzystano z danych statystycznych Powiatowego Urzędu Pracy w Szczecinie oraz raportów opracowanych przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej. Analiza zawodów powstała zgodnie ze stanem na dzień 31.12.2009r. W tym okresie w rejestrach PUP Szczecin było 14316 osoby, w tym 6496 kobiet co stanowi 45,3% ogółu bezrobotnych. Wskaźniki te świadczą, więc o nieco gorszej sytuacji mężczyzn na lokalnym rynku pracy. Stopa bezrobocia w mieście Szczecin wynosiła 8,1% (w grudniu 2008 roku wartość ta osiągnęła poziom 4,3%, obserwujemy, więc wzrost tej wartości o 3,8%).

1. ANALIZA BEZROBOCIA WEDŁUG ZAWODÓW.

W statystykach bezrobocia dla miasta Szczecin można zaobserwować różnicę w ilości zarejestrowanych osób w poszczególnych zawodach. Najwięcej osób pozostających bez zatrudnienia to bezrobotni nieposiadający kwalifikacji zawodowych. W poniższej tabeli zawarto wykaz zawodów, w których liczba osób bezrobotnych jest wysoka.

T-II/P-1 Bezrobotni wg zawodów w powiecie m. Szczecin
Stan w końcu 2009r.

L.p.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Bezrobotni ogółem	w tym				
				kobiety	absolwenci		powyżej 12 miesięcy	
					razem	kobiety	razem	kobiety
1.	000000	Bez zawodu	4084	1735	147	78	238	121
2.	522107	Sprzedawca	752	681	17	16	111	105
3.	341902	Asystent ekonomiczny [zawód szkolny: Technik ekonomista]	416	361	2	1	74	69
4.	722204	Ślusarz	366	4	1	0	30	0
5.	241102	Ekonomista	351	216	39	25	48	34
6.	311502	Technik mechanik	314	11	4	0	28	1
7.	743304	Krawiec	160	156	1	1	18	18
8.	512201	Kucharz	153	67	0	0	7	5
9.	723105	Mechanik samochodów osobowych	139	0	0	0	13	0
10.	721401	Monter kadłubów okrętowych	127	0	2	0	1	0
11.	419101	Pracownik biurowy [Zawód szkolny: Technik prac biurowych]	122	113	0	0	34	32
12.	244105	Socjolog	121	95	20	14	5	4
13.	913207	Sprzątaczką	121	115	1	1	16	15
14.	712102	Murarz	96	3	0	0	9	0
15.	214917	Inżynier transportu [logistyk]	93	37	20	7	12	4

W przeciągu omawianego roku w obrębie struktury zawodów nie zachodziły istotne zmiany wobec wcześniejszych okresów sprawozdawczych. Oprócz zmiany liczebnej struktura bezrobotnych bez zawodu praktycznie nie zmieniła się. Zwiększenie się liczby w/w grupy bezrobotnych oznacza, że rynek pracy w Szczecinie niechętnie wchłania niewykwalifikowane zasoby pracy. Zapewne część z tych osób podejmie pracę, zatem mają szansę w praktyce nabyć umiejętności zawodowe. To z kolei zwiększa ich szansę na rynku pracy w przyszłości.

Jak wynika z danych zebranych w powyższej tabeli, w 2009 roku najczęściej zarejestrowanych bezrobotnych posiadało zawody: sprzedawca, asystent ekonomiczny, ślusarz, ekonomista, technik mechanik, oraz krawiec. Liczną grupę stanowili również: kucharz, mechanik samochodów osobowych, monter kadłubów okrętowych, pracownik biurowy, socjolog oraz sprzątaczką.

Zauważyć można również, że nadal obsadzenie podstawowych stanowisk jest większym problemem niż brak specjalistów. Obserwujemy brak chętnych do sprzątania, sprzedaży itp., mimo iż osoby posiadające m.in. oba te zawody stanowią znaczny procent wśród zarejestrowanych w urzędzie pracy. Wyjaśnięń tego paradoksu może być wiele, osoby pozostające w rejestrach PUP w znaczącej części są to długotrwale bezrobotni – a więc grupa, którą najtrudniej ponownie wprowadzić na rynek pracy, są to osoby z bardzo niską motywacją do pracy. Część z nich w trakcie pozostawania w rejestrach urzędu podniosła swoje kwalifikacje lub całkowicie przekwalifikowała się i w chwili obecnej szuka zatrudnienia w nowym zawodzie. Wielu z klientów PUP posiada przeciwwskazania lekarskie do podejmowania pracy w posiadanym zawodzie. Nie można także pominąć faktu, iż niejednokrotnie proponowane przez pracodawcę warunki zatrudnienia nie są satysfakcjonujące dla potencjalnych kandydatów do pracy. Część firm działających na terenie miasta Szczecina zarówno z sektora publicznego jak i prywatnego składa do PUP informacje o poszukiwanych pracownikach. Należy jednak zaznaczyć, że mimo szeregu

działań marketingowych prowadzonych przez PUP w Szczecinie, publiczne pośrednictwo pracy jest przez wielu pracodawców traktowane jako alternatywny sposób wyłaniania kandydatów do pracy.

Aby zaspokoić potrzeby zarówno osób poszukujących zatrudnienia jak i pracodawców tut. urząd prowadzi szereg działań przedstawiających się następująco:

Zakres działań	Rok 2008	Rok 2009
Liczba osób przyjętych do pracy za skierowaniem PUP	2198	1405
Liczba osób przyjętych na staż za skierowaniem PUP	753	1107
Łączna liczba wolnych miejsc pracy zgłoszonych do PUP	9354	4369
-dla absolwentów	1	0
-dla osób niepełnosprawnych	585	497
-w ramach umowy zlecenia	887	615
Giełdy pracy zorganizowane na terenie PUP	21	8
-liczba osób uczestniczących w giełdach pracy	1003	315

Zauważyć można, że w roku 2009 znacznie spadła liczba wolnych miejsc pracy zgłoszonych do realizacji przez Powiatowy Urząd Pracy, mimo to liczba osób, które podjęły zatrudnienie za pośrednictwem tut. urzędu zmniejszyła się tylko w niewielkim stopniu. Analizując zgłoszone oferty pracy wywnioskować można, że pracodawcy niechętnie zatrudniają absolwentów, częściej zainteresowani są przyjęciem takich osób do odbycia stażu. Jeśli zaś przedstawiają oferty pracy to z reguły są one adresowane do osób posiadających już pewne doświadczenie zawodowe.

2. ANALIZA OFERT PRACY WEDŁUG ZAWODÓW.

Bardzo ważnym elementem monitoringu rynku pracy jest analiza napływu ofert pracy, która pozwala na określenie skali nadwyżki i deficytu zasobów pracy w układzie zawodów i specjalności oraz grup zawodów.

Poniższa tabela przedstawia, w jakich zawodach w 2009 roku pracodawcy za pośrednictwem Powiatowego Urzędu Pracy poszukiwali najwięcej osób.

T-II/P-3 Oferty pracy wg zawodów w powiecie m. Szczecin w 2009r.

L.p.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Oferty pracy	
			zgłoszone w 2009 roku	w końcu 2009 roku
1.	419101	Pracownik biurowy [Zawód szkolny: Technik prac biurowych]	910	28
2.	914103	Robotnik gospodarczy	512	98
3.	913207	Sprzątaczką	390	32
4.	522107	Sprzedawca	240	0
5.	343101	Pracownik administracyjny [Zawód szkolny: Technik administracji]	170	19
6.	931301	Robotnik budowlany	148	0
7.	721290	Pozostali spawacze i pokrewni	145	0
8.	512201	Kucharz	128	0
9.	341503	Przedstawiciel handlowy [przedstawiciel regionalny]	118	1
10.	515902	Pracownik ochrony mienia i osób [zawód szkolny: Technik ochrony fizycznej osób i mienia]	110	11
11.	741103	Rozbieracz – wykrawacz	105	0
12.	343201	Księgowy [samodzielny]	92	0
13.	514102	Fryzjer [zawody szkolne: Fryzjer, Technik usług fryzjerskich]	78	0

14.	341504	Telemarketer	73	3
15.	913204	Pomoc kuchenna	69	2

Jednym z warunków poprawy sytuacji na rynku pracy jest nieustanny napływ nowych ofert zatrudnienia. Ogółem do PUP w Szczecinie w omawianym okresie wpłynęło 6031 ofert pracy (łącznie z ofertami subsydiowanymi), czyli o ponad 6 tyś. mniej niż w tym samym okresie roku ubiegłego. Niestety nie wszystkie oferty pracy zostają zrealizowane wpływają na to m.in.: problem nieaktualności lub braku pełnych kwalifikacji zawodowych, jakie posiadają osoby poszukujące pracy, pracodawcy nie zawsze znajdują wśród obywateli polskich pracowników o odpowiadających im kwalifikacjach zawodowych. Powoduje to zdecydowany wzrost wydanych informacji o realizacji ofert pracy niezbędnych do uzyskania zgody na zatrudnienie obcokrajowców.

Rozwiązaniem problemu deficytu zasobów pracowników wydają się dalsze ułatwienia w podejmowaniu pracy przez imigrantów. Z takiej formy zatrudnienia chętnie korzystają szczecińscy pracodawcy powierzając pracę cudzoziemcom – obywatelom Białorusi, Rosji lub Ukrainy.

Aby przeciwdziałać takiemu stanowi rzeczy tut. urząd oferuje możliwość uaktualnienia, podniesienia lub zdobycia nowych kwalifikacji zawodowych przez osoby bezrobotne organizując szkolenia grupowe i indywidualne.

W roku 2009 w trybie indywidualnym przeszkolono 265 osób a w systemie grupowym 651 osób.

Najwięcej wolnych miejsc pracy wykazano w następujących zawodach: pracownik biurowy, robotnik gospodarczy, sprzątaczką oraz sprzedawca.

W przypadku robotnika gospodarczego ten popyt może jednak wynikać z ofert zatrudnienia przy pracach społecznie użytecznych, które nie stanowią trwałych miejsc pracy. Podobnie jest z zapotrzebowaniem na pracowników biurowych

oraz sprzedawców, co wynika w większej mierze z dogodnej dla pracodawcy formy aktywizacji osób bezrobotnych, jaką jest staż, niż rzeczywistej liczby wolnych miejsc pracy. Sytuacja przedstawiona w powyższej tabeli jest w znacznym stopniu podobna do sytuacji z końca 2008r. W 2009 roku pojawiły się jednak nowe zawody: pracownik administracyjny, przedstawiciel handlowy, pracownik ochrony mienia i osób, księgowy, fryzjer oraz telemarketer.

Warto przy tym zaznaczyć, że w każdym z czołowych zawodów biorąc pod uwagę ilość napływu ofert pracy nie ma zawodu, do wykonywania, którego byłoby konieczne wykształcenie wyższe. Systematycznie rośnie zapotrzebowanie na pracowników posiadających kwalifikacje zawodowe na poziomie przynajmniej średnim, choć nadal pracodawcy zgłaszają wiele ofert dla osób posiadających podstawowe umiejętności. Bez wątplenia ważnym spostrzeżeniem jest duża powtarzalność pozycji, jakie zajmują aktualnie, a także w ostatnich latach zawody notujące wysoki poziom napływu ofert w konfrontacji z zawodami charakteryzującymi się najwyższym poziomem bezrobocia.

3. ANALIZA ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH.

Raport zawodów deficytowych i nadwyżkowych sporządzono w oparciu o wskaźniki zawarte w zaleceniach metodycznych do prowadzenia monitoringu. Właściwa interpretacja danych wymaga zapoznania się z definicją wskaźnika intensywności deficytu lub nadwyżki zawodów.

W – Wskaźnik intensywności deficytu lub nadwyżki zawodów (iloraz średniej miesięcznej liczby ofert pracy w danym zawodzie zgłoszonych w danym roku do średniej miesięcznej napływu bezrobotnych w danym zawodzie w takim samym okresie).

Analizując zawody deficytowe i nadwyżkowe zauważyć można, że zostały one spolaryzowane dodatkowo poprzez odniesienie się do wyodrębnionego na określonym pułapie średniej miesięcznej nadwyżki (deficytu) podaży siły roboczej, co pozwoliło na wyłonienie faktycznie istotnych z punktu widzenia regionalnego rynku pracy zawodów i wskazanie ich w postaci rankingu ujętego w poniższej tabeli. Wychodząc z założenia, że oprócz wskaźnika intensywności deficytu (nadwyżki) równie istotna jest kwestia wartości średniego miesięcznego deficytu (nadwyżki), w poniższym raporcie zostały umieszczone również takie zawody, które przy relatywnie niskim wskaźniku notowały bardzo duży średni miesięczny deficyt (nadwyżkę). Przykładem jest choćby zawód robotnik gospodarczy, który przy wskaźniku deficytu zaledwie 4,5 notował, co miesiąc średnio 42 ofert wpływających do PUP, czyli więcej niż rejestrujących się w tym zawodzie. Pomimo tego, iż poniższa analiza ułożona została ułożona w oparciu o malejącą wartość deficytu

(nadwyżki), w kolumnie 6 czerwonym kolorem wyróżniono zawody o największej wartości średniego miesięcznego deficytu (nadwyżki).

3.1. ZAWODY DEFICYTOWE.

Przez zawód deficytowy rozumiemy taki zawód, na który występuje na rynku pracy wyższe zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie.

$$W > 1,1$$

T-II/P-4 Zawody deficytowe w powiecie m. Szczecin w 2009r.

L.p.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Średnia miesięczna liczba ofert pracy zgłoszonych w 2009 roku	Średnia miesięczna liczba zarejestrowanych bezrobotnych w 2009 roku	Średnia miesięczna nadwyżka (deficyt) podaży siły roboczej w 2009 roku	Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów
1.	341504	Telemarketer	6,0833	0,0833	-6,0000	73,0000
2.	419104	Pracownik kancelaryjny	2,3333	0,0833	-2,2500	28,0000
3.	347101	Florysta	1,1667	0,0833	-1,0833	14,0000

4.	422103	Pracownik biura podróży	2,2500	0,1667	-2,0833	13,5000
5.	341201	Agent ubezpieczeniowy	1,0000	0,0833	-0,9167	12,0000
6.	522102	Bukieciarz	0,8333	0,0833	-0,7500	10,0000
7.	341590	Pozostali agenci do spraw sprzedaży [handlowcy]	3,8333	0,4167	-3,4167	9,2000
8.	741103	Rozbieracz-wykrawacz	8,7500	1,0833	-7,6667	8,0769
9.	512203	Szef kuchni [kuchmistrz]	0,5000	0,0833	-0,4167	6,0000
10.	915105	Goniec	0,9167	0,1667	-0,7500	5,5000
11.	514104	Maniurzystka	1,7500	0,3333	-1,4167	5,2500
12.	419101	Pracownik biurowy [Zawód szkolny: Technik prac biurowych]	75,8333	15,0833	-60,7500	5,0276
13.	241401	Pośrednik w obrocie nieruchomościami	0,4167	0,0833	-0,3333	5,0000
14.	721304	Błacharz budowlany	0,4167	0,0833	-0,3333	5,0000
15.	828501	Monter kabli	0,4167	0,0833	-0,3333	5,0000
16.	913211	Sprzątac pojazdów	0,4167	0,0833	-0,3333	5,0000

17.	341901	Asystent bankowości	2,3333	0,5000	-1,8333	4,6667
18.	914103	Robotnik gospodarczy	42,6667	9,4167	-33,2500	4,5310
19.	346103	Opiekunka środowiskowa	0,7500	0,1667	-0,5833	4,5000
20.	721290	Pozostali spawacze i pokrewni	12,0833	2,9167	-9,1667	4,1429
21.	213201	Programista	0,3333	0,0833	-0,2500	4,0000
22.	241307	Specjalista do spraw kadr	0,3333	0,0833	-0,2500	4,0000
23.	311201	Kosztorysant budowlany	0,3333	0,0833	-0,2500	4,0000
24.	347305	Tancerz	0,3333	0,0833	-0,2500	4,0000
25.	713302	Tynkarz	1,5833	0,4167	-1,1667	3,8000
26.	213202	Projektant stron internetowych [webmaster]	0,2500	0,0833	-0,1667	3,0000
27.	233104	Nauczyciel języka obcego w szkole podstawowej	0,2500	0,0833	-0,1667	3,0000
28.	313110	Montażysta obrazu	0,2500	0,0833	-0,1667	3,0000
29.	341702	Rzeczoznawca	0,2500	0,0833	-0,1667	3,0000

30.	723101	Mechanik autobusów	0,2500	0,0833	-0,1667	3,0000
-----	--------	--------------------	--------	--------	---------	--------

Na podstawie danych za 2008r. nie można wyciągnąć istotnych wniosków o tendencji występującej w zawodach deficytowych w roku 2009. Innymi słowy, struktura czołowych zawodów deficytowych w 2008 roku wygląda zupełnie inaczej niż w analizowanym tu okresie. Wyjątkiem są zawody robotnik gospodarczy gdzie nastąpił średniomiesięczny wzrost ofert pracy na tle 2008 roku oraz rozbieracz-wykrawacz, w którym odnotowano średniomiesięczny spadek ofert pracy. Pod względem średniej ilości zgłaszanych ofert pracy w ciągu miesiąca, najbardziej poszukiwanym zawodem jest pracownik biurowy [zawód szkolny: Technik prac biurowych] (75 ofert składanych w ciągu m-ca) oraz robotnik gospodarczy (42 ofert składanych w ciągu m-ca). Istotną rolę odgrywa również zawód: pozostali spawacze i pokrewni.

Analiza powyższego wskaźnika intensywności deficytu zawodów wykazała, że w 2009 roku do zawodów deficytowych zaliczyliśmy między innymi: telemarketer, pracownik kancelaryjny, florysta, pracownik biura podróży, agent ubezpieczeniowy oraz bukieciarz.

W zestawieniu tym nie zostały uwzględnione zawody w przypadku, których wartość wskaźnika deficytu osiągnęła poziom maximum (MAX). Oznacza to, że pracodawcy złożyli zapotrzebowanie w danym zawodzie, jednak w ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy w Szczecinie nie figurowali bezrobotni posiadający taki zawód. Dla przykładu możemy tu przytoczyć następujące profesje: geolog, statystyk, inżynier transportu kolejowego, nauczyciel chemii, doradca podatkowy, psychoterapeuta, dyrygent, laborant weterynaryjny, stylistka oraz wiele innych.

Analizując oferty pracy, jakie pracodawcy zgłaszają do tut. urzędu oraz opierając się na corocznych statystykach można zauważyć, że, mimo iż w

rejestrach pozostają osoby bezrobotne posiadające określony zawód, nie wszystkie oferty są w pełni realizowane. Wynika to głównie z omawianego już wcześniej braku dopasowania i rodzaju kwalifikacji zawodowych posiadanych przez osoby bezrobotne do wymogów pracodawcy. Część osób bezrobotnych posiada kwalifikacje zdezaktualizowane, nieodpowiadające nowoczesnym standardom pracy. Aby temu zapobiegać zmiany tego typu powinny być uwzględniane w aktualizowanych programach kształcenia zawodowego oraz w trakcie tworzenia planów szkoleń przeznaczonych zarówno dla osób bezrobotnych jak i zatrudnionych, podnoszących swoje kwalifikacje.

Dodatkowym utrudnieniem w realizacji ofert pracy są niesatysfakcjonujące warunki zatrudnienia proponowane przez pracodawców. Wyraźnie widać to analizując liczbę rezygnacji z ofert pracy przedstawianych przez pośrednika pracy poszukującym zatrudnienie, w 2008 roku zanotowano ich 1640, w omawianym okresie 526. Najczęściej podawany przez osoby bezrobotne powód to właśnie zbyt niskie wynagrodzenie proponowane przez pracodawcę. W dalszym ciągu obserwuje się także zjawisko niskiej motywacji części osób bezrobotnych do podjęcia zatrudnienia.

3.2. ZAWODY NADWYŻKOWE.

Przez zawód nadwyżkowy rozumiemy taki zawód, na który występuje na rynku pracy mniejsze zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie.

$$W < 0,9$$

W poniższej tabeli nie uwzględniono zawodów o intensywności nadwyżki równej, „0” czyli takiej, dla których w analogicznym okresie nie wpłynęła żadna oferta pracy. Pracodawcy nie byli, więc zainteresowani zatrudnieniem osób poszukujących pracy w takich zawodach jak: matematyk, pedagog szkolny, ekonometryk, radca prawny, archeolog, filozof, historyk, politolog, teolog, aktor, fotograf, technik weterynarii oraz wiele, wiele innych.

T-II/P-4 Zawody nadwyżkowe w powiecie m. Szczecin w 2009r.

L.p.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Średnia miesięczna liczba ofert pracy zgłoszonych w 2009 roku	Średnia miesięczna liczba zarejestrowanych bezrobotnych w 2009 roku	Średnia miesięczna nadwyżka (deficyt) podaży siły roboczej w 2009 roku	Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów
1.	311502	Technik mechanik	0,1667	45,4167	45,2500	0,0037

2.	241990	Pozostali specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania gdzie indziej niesklasyfikowani	0,0833	17,0833	17,0000	0,0049
3.	214917	Inżynier transportu [logistyk]	0,0833	15,9167	15,8333	0,0052
4.	341902	Asystent ekonomiczny [zawód szkolny: Technik ekonomista]	0,4167	60,3333	59,9167	0,0069
5.	244105	Socjolog	0,1667	23,3333	23,1667	0,0071
6.	311302	Technik elektryk	0,0833	10,2500	10,1667	0,0081
7.	311401	Technik elektronik	0,0833	8,6667	8,5833	0,0096
8.	821104	Operator maszyn do produkcji wyrobów z drutu, lin, siatek i kabli	0,1667	13,5833	13,4167	0,0123
9.	723304	Mechanik maszyn i urządzeń przemysłowych	0,1667	12,8333	12,6667	0,0130

10.	828104	Monter maszyn i urządzeń okrętowych	0,0833	6,0000	5,9167	0,0139
11.	723190	Pozostali mechanicy pojazdów samochodowych	0,2500	17,8333	17,5833	0,0140
12.	241102	Ekonomista	0,9167	63,8333	62,9167	0,0144
13.	723390	Pozostali mechanicy-monterzy maszyn i urządzeń	0,2500	13,3333	13,0833	0,0188
14.	241915	Specjalista do spraw organizacji usług gastronomicznych, hotelarskich i turystycznych	0,1667	8,6667	8,5000	0,0192
15.	722204	Ślusarz	1,0000	50,5833	49,5833	0,0198
16.	721203	Spawacz ręczny łukiem elektrycznym	0,0833	4,1667	4,0833	0,0200
17.	222106	Inżynier rybactwa	0,0833	4,0833	4,0000	0,0204
18.	222201	Specjalista żywienia człowieka	0,0833	4,0833	4,0000	0,0204
19.	321402	Technik żywienia i gospodarstwa domowego	0,1667	7,0833	6,9167	0,0235

20.	222105	Inżynier rolnictwa	0,0833	3,2500	3,1667	0,0256
21.	247901	Specjalista administracji publicznej	0,2500	8,8333	8,5833	0,0283
22.	241290	Pozostali specjaliści do spraw finansowych	0,0833	2,7500	2,6667	0,0303
23.	713704	Monter sieci wodnych i kanalizacyjnych	0,0833	2,5000	2,4167	0,0333
24.	342901	Agent reklamowy [zawód szkolny: Technik organizacji reklamy]	0,0833	2,3333	2,2500	0,0357
25.	244104	Pedagog	0,5000	13,2500	12,7500	0,0377
26.	741201	Cukiernik	0,5833	14,9167	14,3333	0,0391
27.	341401	Organizator obsługi turystycznej [zawód szkolny: Technik obsługi turystycznej]	0,1667	4,2500	4,0833	0,0392
28.	723306	Mechanik-operator pojazdów i maszyn	0,0833	2,0833	2,0000	0,0400

29.	713901	Technolog robót wykończeniowych w budownictwie	0,0833	2,0833	2,0000	0,0400
30.	743304	Krawiec	1,1667	28,4167	27,2500	0,0411

Zawody nadwyżkowe, a więc jedno z bardziej niepokojących zjawisk na rynku pracy na przełomie lat 2008/2009 wykazują duże podobieństwo. Oznacza to, że sytuacja na rynku pracy dla wielu zawodów nie zmieniła się. W sytuacji najgorszej (podobnie jak w roku poprzednim) pozostają osoby nieposiadające zawodu. Stanowią najbardziej liczną kategorię osób rejestrujących się w urzędzie pracy, podczas gdy napływające oferty zawsze wskazują na konkretny zawód.

Zawodami nadwyżkowymi wykazującymi wysoką wartość wskaźnika intensywności nadwyżki (deficytu) zawodu są: technik mechanik, pozostali specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania, inżynier transportu, asystent ekonomiczny, socjolog, technik elektryk oraz technik elektronik. Istotnym zjawiskiem jest stale zła sytuacja zawodu, jakim jest ekonomista, socjolog lub pedagog. Zawody te, wymagają studiów wyższych, jednak na szczecińskim rynku pracy panuje niedobór ofert pracy dla osób z takimi kwalifikacjami.

Struktura zawodów nadwyżkowych nie wskazuje jednoznacznie na określone rodzaje pracy. Choć licznie reprezentowane są zawody techniczne (technik mechanik, technik elektryk, technik elektronik, mechanik maszyn i urządzeń przemysłowych) i ekonomiczne (specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania, ekonomista, specjaliści do spraw finansowych) to swój udział mają również zawody niewymagające kwalifikacji technicznych (ślusarz, krawiec,

cukiernik) a nawet takie, które wymagają studiów wyższych (socjolog, pedagog).

Warto zauważyć, że ranking zawodów nadwyżkowych jest zdecydowanie bardziej rozbudowany niż w przypadku zawodów deficytowych – wynika to z „nadwyżkowego” charakteru całego rynku pracy oraz bardziej wyrazistych wskaźników nadwyżki. Biorąc pod uwagę dodatkowe kryterium, jakim jest tu wartość średniej miesięcznej nadwyżki podaży pracy zawodów inżynier transportu należy traktować jako mniej deficytowy niż ujęty w rankingu na dalszym miejscu zawód ekonomista. Miesięcznie w przypadku inżyniera transportu 16 osoby rejestrujące się nie mają ofert zatrudnienia w swym zawodzie, podczas gdy w przypadku ekonomisty liczba ta wynosi 63.

PODSUMOWANIE:

Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych dla miasta Szczecin dotyczący 2009 roku pokazał, że sytuacja na lokalnym rynku pracy jest nadal trudna. Stopa bezrobocia w porównaniu z grudniem 2008 roku wzrosła o wartość 3,8%. Problem bezrobocia jest bardzo złożony i należy pamiętać, że analiza ilościowa nie jest w stanie w pełni go oddać. Podstawą do opracowania niniejszego monitoringu są dane pochodzące z rejestrów Powiatowego Urzędu Pracy, dotyczące bezrobotnych oraz ofert pracy.

Przedstawione opracowanie nie ukazuje pełnego obrazu sytuacji bezrobotnych, analizuje jedynie dane dostępne w systemie informatycznym PULS. Nie ma możliwości włączenia w badanie wszystkich bezrobotnych, którzy w rzeczywistości nie pracują, jednak nie pozostają w oficjalnych rejestrach. Identyczna sytuacja ma miejsce w przypadku ofert pracy, tylko niektóre są zgłaszane do urzędu pracy, pracodawcy często poszukują pracowników korzystając z innych sposobów ogłaszania ofert pracy.

Ponadto kwalifikacje zawodowe wielu bezrobotnych dezaktualizują się. Znaczna część osób zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy nie jest zainteresowana podjęciem zatrudnienia, a ich rejestracja w urzędzie jest związana z chęcią korzystania z bezpłatnej opieki zdrowotnej, na podstawie ubezpieczenia przez urząd pracy. Osoby takie są wyrejestrowywane z urzędu pracy przy odmowie propozycji odpowiedniej pracy.

Jednak pomimo wszelkich nieścisłości, oraz wątpliwości w/w opracowanie dotyczące lokalnego rynku pracy jest niezbędnym elementem, ponieważ stanowi bogate źródło informacji dla zainteresowanych osób. Obrazuje ono sytuację oraz może stać się podstawą do kreowania działań na rzecz przeciwdziałania bezrobociu.

Na podstawie zgromadzonych danych można wywnioskować:

1. W 2009 roku nastąpił wzrost stopy bezrobocia o 3,8 % w stosunku do roku 2008.
2. Liczba bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Szczecinie, na koniec badanego okresu zwiększyła się w stosunku do grudnia 2008 roku o 6922 osób.
3. W badanym okresie pogorszyła się nieco sytuacja mężczyzn na lokalnym rynku pracy, którzy stanowią 54,7% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych.
4. Najliczniejsza grupa bezrobotnych to między innymi: sprzedawca, asystent ekonomiczny, ślusarz, ekonomista, technik mechanik.
5. W 2009 roku pozyskano 6031 oferty pracy, natomiast w 2008 roku liczba ta wyniosła 12758 oferty. Odnotowaliśmy, więc w tym okresie spadek liczby ofert zatrudnienia o 6727 ofert.
6. Największa liczba ofert pracy jest skierowana do: pracownik biurowy, pracownik gospodarczy, sprzątaczkę oraz sprzedawca (w zestawieniu uwzględniono również oferty pracy subsydiowanej, czyli: staże, przygotowania zawodowe, roboty publiczne i prace interwencyjne).
7. Zawody nadwyżkowe to między innymi: technik mechanik, inżynier transportu [logistyk], asystent ekonomiczny, socjolog, technik elektryk oraz technik elektronik.
8. Zawody deficytowe to między innymi: telemarketer, pracownik kancelaryjny, florysta, pracownik biura podróży, agent ubezpieczeniowy oraz bukieciarz.